

Ўзбекистон

АДАБИЁТИ ва САНЪАТИ

ХАФТАЛИК ГАЗЕТА

ӮЗБЕКИСТОН
АДАБИЙОТИ ВА САНЪАТИ

2000 йил

1956 йил 4 январдан нашр этила бошлаган

• 22 декабр, №52 (3590) •

Эркин ВОҲИДОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони, ҳалқ шоири

ЯНГИ АСР ОСТОНАСИДАРИ ЎЛАР

АЖАБ САОДАТ
ЭРУР...

Бугун янги минг йиллик арафасида мен неча минг йилларни ҳаёлан сархисоб киласман, қадим-қадим замонларда оту эшак миниб, пахса деворли тор кўчаларда юрган аждодларни ушбу замон фикран олис гаплакатларни забт этган авлодлар билан кўйслайман. Яратганига беъдад шукурлар дейманин, мен инсоннинг тарихининг буришини нуткасидан, ўрмалашдан юргани, юргуришдан парвози қилишига ўтган даврида дунёга келимаб.

Мен унган тайёларлар аждодларим хаёлида ҳам бўлмаган, мен юрган лойи тор кўчалар авлодларнинг ҳаёлига ҳам келмас.

Ингирманчи аср — ҳам парвозлар, ҳам ижтимоий зилзилалар даври буди. У инсона буюк неъматлар баробарида буюк оғатларни ҳам кептириди. Бундек замонда яшаш осон эмас. Урмимиз осуда кечмади, қулфатларга омухта бўлди. Замондошларим елкасига тушган юни, онги ва қалбига етган кучланиши мен фазо кемасининг кўтариши чигига фазогирнинг вуҳудига тушадиган оғирлика киеслийадан.

Эки китобларда ҳам ижтимоий ўзгаришлар, янгиланишлар замонинда яшаш мушкул бўлади, деб ёзилган. Лекин барibir мен узум мансуб билган авлодни, ўз замондошларимни бахти одамлар дегим келади. Али дунёга келиб яшашдан мурод нима?

«Ерб, балой иш, иш олиши ошино мани, Ҳарзиг балой ишҳидин кимла жудо мани»,

— дей Каъбага бош урип Оллоҳдан ўзига ишҳидин тилаган Махнун назидаги яшашнинг маъносини энг теран англаган киши бўлиб кўринади.

Ҳаётнинг маъноси фарогату айш-ишрат бўлса, Оллоҳнинг энг сўйган кишилари фиръавнлар бўлиб чиқади. Агар яшаш — билмок, хис кимлок, севомк, дард ҷекомк, ёнмок, ўтланмок, бўлса, энг бахти одамлар бизлар бўламиш. Кўнглим дерки, бизлар саодатлироқмиз.

АССАЛОМ, КЕЛАЖАК!

Ўлмаган кул шу кунга ҳам етиб келди-я! Ўлмаган кул — инсонин, етиб келгани учинчи минг йиллик.

Ўлмаган кул туман-туман асрлар зулмати ичидан кулини замонларини шарқлатиб замоннинг гира-шира субъига кириб бормоқда.

БИР НИХОЛ

Ўртоҳосим, богинга бир ниҳол када, Бу номини Яхшилик ата.

Ниҳолнинг ёнига бир гул экиб кўй, У гулнинг исимини Гўзаллик деб кўй.

Гулу ниҳолнинг баҳш этиб ҳаёт, Сув бер ва бу сувга Мехр деб кўй от.

Сендан фарзандинга боғ колсин, эй дўст, Гироят Ватан деган олсин, эй дўст.

**ЎЗБЕК НАВОИЙНИ
ЎКИМАИ ҚУЙСА...**

Ўзбек Навоийни ўқимай қўйса, Олтин бошнинг калла бўлгани шудир. Бедиң колиб Демъян Беднинни сўйис, Корса сочининг малла бўлгани шудир.

Ўзбек Навоийни ўқимай қўйса, Дод демқора палла бўлгани шудир. Мавъиатдан вайру йўнаса, кулса, Аза чоги ялла бўлгани шудир.

Ўзбек Навоийни ўзлигини англасса бекам, Алдангани, алла бўлгани шудир. Юлгич азиз бўйли, билгич бор бўлса, Пайтавоннинг салла бўлгани шудир.

Эл комил бўлмаса, юрт эмас улуб, Бекадр маҳалла бўлгани шудир. Калб тўла нур халқнинг ризки ҳам тўлуғ, Омбор тўлаға бўлгани шудир.

Ўзбек Навоийни ўзлигини англасса бекам, Унинг «Барқалла» бўлгани шудир. Оламга Навоий наслиман деган Овози баралла бўлгани шудир.

КИЧКИНА КАПТАЛАР

Мартаба берганда феъл ҳам берса кенг, Адлу муруватдан кильмас жудо.

Даргоҳи кепталар бор бўлсин, лекин Кичик кепталардан асрасин Ҳудо.

Сен бирор эшикка боришиборсан, Юз бор ҳақ бўлсанг-да, битмаса ышинг, Билки, кўкса узра қаб әмас, харсан, Кичик кепталардир учраган кишин.

Сен олим бўлсангу ихтиро билан Лол қўлгудек бўлсанг агар дунёни, Сенга йўл очнуга бир имзо билан Кичик кепталарни узилар жони.

Тадбиркор бўлсангу эл нафи учун Бир тадбир ўйласн, изласнан чора, Улар толар албат ечилиш тутун, Суяниг қолгучи қилар жони.

Аскар қасам ичар бўлмокса фидо, Табиб қасам ичар баҳш этимокка жон. Кичик кепталар олт чармо.

Чинор бўлсанг, улар кемиргувчи курт, Пўлт бўлсанг, улар емиргувчи занг. Эй Тангрим, эй умрас, кад кўттармас юрт Кичик кепталарга инсоф бермаснган.

Ҳеч кимса бўлмаган дунёга устун, Уйбога зар олиб кетмаган одам. Каттаю кичикнинг бошида бор кун Келар, ахир кичик кепталарга ҳам.

Мен шеър айтдим холос, не ҳам қилай ман, Не илож, изтириф жонга ўт қалар. Факат кўнглинига имон тилайман, Диёнэт тилайман, кичик кепталар.

ТЕАТРНИНГ ЯНГИ ҚИЁФАСИ

«Шарқ дарвозаси» номини олган Ўзбекистон пойтахти Марказий Осиёдаги энг ийрик тон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги маънавий ва маданий марказ хисобланади. ва Тошкент шаҳар ўқимлиги «Ҳамза» театрини Тошкентнинг бундай юқсан мавқея эриши- замонавий усулда таъмирлаш борасида тендер шишида «Ҳамза» номидаги давлат академик дра- ҳылон қўли.

ма театрининг ҳам улкан хиссаси бор. Ўзбек

Мамлакатимиз Президент Ислом Каримов

ва жаҳон адабиётининг ўймас асрлари айни 20 декабр куни театр биносининг бугунги

шу масканда саҳналаширилиб, миллионлаб ахволи, унда хизмат қилаётган ижодий жамоа-

тиларни ўзиб олганда ташниш мақсадида шу

замон такомили бундай даргоҳлар ташки маскана ташриф бўйорд. Театр саҳнаси, то-

киёфасининг ҳам жаҳон андозаларига мос шошибинлар зали, дахлизу айвонларни, ташки

қисмини таъмирлаш борасида амалга оширилажак ишлар ҳақида ўз фикр мулҳозаларини билдири.

Президент таъмирлаш жаҳёнида асосий эътиборни томошабинлар ва ижодий жамоа учун имкон қадар кўпроқ кўпайлик яратишга мулҳозаларни таъкидлайди. Зеро, театр — мұқаддас даргоҳ, томошабинлар унга нафакат дам олиш, хордик чикарош, балки маънавий озук олиш, дунёқарашини кенгайтириши мақсадида келади. Шу боис таъмирлаш ишлари ҳам юқори савияда амалга оширилмоғи керак.

(Ўз)

шошибинларни таъмирлаш борасида амалга оширилажак ишлар ҳақида ўз фикр мулҳозаларини билдири.

Эшик қоқиб турган янги XXI асрда илми, маданияти ва маънавияти юқори бўлган ҳалқлар жаҳон адабиётинида таъкидлайди. Шу нуқтаи назардан қаралганда ҳам ижодкорнинг маънавият тарбиясидаги ўрни канчалар юқори эканини англаш кийин эмас. Дарҳақиат, янги асрнинг дастлабки иили. Истиқолимизга ўн йил тўлади. Бу из учун ўзига хос сархисоб иили ҳамдид: ўз ижодкор билан Ватан мустакилларни мустаҳкамлашга қайдада хизмат килдим, деган бурч туйғуси хар бир

тотиқдорни ўзиб олганда ташнишни таъкидлайди.

Ижодкор масъулияти ҳақида ўзининг 20 йилни т

Ёзувчи Ўткір Ҳошимов асари асосида яратилған «Баҳор кайтмайды» телеспектаклидагы Алимардан Түраев образы ҳали күпчиликкінг ёддан чиққан ійк. Лутфулла Саъдуллаев ижро эттән бөш рол талқини барчаны мағұтын эттәнди. Үшандан бүнде қанча сұвлар оқиб үтди. Ёшқина, ёкимтой үйтіт бүгүн ҳаёт пиллапоясиянинг олтисишине погонасини забт этиб турибди. Унинг мұхислары эса ошқандан ошың бормокда. Таникли актёримиз истөздөнүнгін янги-янги кирадарларни қашғында, ижадын күлмекта (латофатты рафиқаси Гүлчехра Саъдуллаева билан бир-галиндеги, албаттар).

Бүгүн үзіншін мұборак ёшини нишонлағанда Ыш томошабиндар театрининг танылған саньтанды. Үзбекистонда хизмет күрсатудан артист Лутфулла САЪДУЛЛАЕВА бир неча саволдар билан мурожат қылды.

— **Лутфулла ақа, бүгүн сиз ўз ижодини сархисоб күннен палласидасыз. Ҳаёт ви иход дөвнөлары ҳақида үйлаганда нималар күз олдингизге келди?**

— Мен яқын-яқынча шундай бар шиорға амал қылышадым: «Актёр - адабий талаба, ҳар бир ролы эса унинг үчүн имтихониді». Йының ҳар сағар янги рол билан саҳнага чиқарынан, агар шу ролим жашик образ ғратып уннан интиләверама. Театрдам, төлеменидеми, кинодам, кәрдә рол ўйнаамай, ҳар бир ролимнинг нағақат ички, балки ташки томондан ҳам бир-бигира ўшамаслығы ҳаракат қыламан. Агар бирорта ролим күннендирир ёддай көлтән бүлса, демек, ҳаракатларим зөв кетмабди. Аслида ҳам яшаңдан мақсад ҳаёта бирор из көлдириш эмасмы!

— **Сүнгігі вактларда режиссурада ҳам истөздөнүн синап күрмөдасыз. Актёрліккеде режиссёргеркіккі үтишилгизинг бирор сабаб борми?**

— Сабаб шуки, Ыш томошабиндар театрида ишлешим болып үйнайдын ролларым аңча камайды. Очины, менга лойық роллар бүлгән спектакларда деярлы ійк. Мен эса ишлешни хохлайман. Шу күнларда ўз түрткін спектакларымны саҳнага

олып чишик арафасидаман. Лекин эл өрасидан асосан, актёр сифатида танилдим. Түрігірлер, менниң танытап төлемидеги бүдүл. Бүнинг учун төлеменидеме ижордапардан миннатдорман.

— **Айттынчы, бирор ролдан күнглигизгі түлмай, воз кечкен пайттарынгиз ҳам бўлганни?**

— Назаримдада, шу вактга кадар режиссёrlар имкониятимга мос роллар берип келишиді. Менга топшырылган барча ролларни баҳоли күрдат ижад әтдім. Йында биринчи марта бир ролни ёкмаканын үчүн рад әтдім. Сабаби, мен яратылыш көркем образ талқини ҳаёт ҳақиқатига түрги келмаётгандек тулады.

— **Гоҳо ёшшар театрға кизикмай қўйди, деган гаплар ҳам кулоқка чалинмоқда. Шу масалада сиз қандай фикрдасиз?**

Самарқандада Соғлом авлод илиға багишлаб ўқазылган республика қўйирчук театрларининг аңаңдан VI фестивалин нюхсига етди. Ыш авлодни қадирларимиздән аввалиш, аңанланаримиздән аттисириши руҳда тарбияларини, улар онга милий мағаруфа, ва милийға түшүнчаларини сингришиш үз олдига мақсад қылған ўзбекистондаги турли жаңрар мавзулардаги 12та спектакл нағойиши этилди. Қўйир давомидаги бүнгашликтарни сингришиш үз олдига айнан олар ижод қылаётгандан нағойиши бўлди. Айниска, Үзбекистон

ҚЎЙИРЧОҚЛАР ТИЛГА КИРГАНДА

да хизмат күрсатудан артист Мунисахон Эгамзаров, Айнур Вардашева, Амал Ҳудоев, Наима Мелиболова, Бахтиёр Умурзаков, Комил Қосимов каби актёrlар ижорасидаги роллар кўпчиликка мақсур бўлди. Энг яхши ижордадор маҳсуз сочинилар билан тақдирланилар.

Фестивал доирасидан ижодий учрашувлар, турли кечалар ўтказилди. Ҳусниниң ишлары топшырылганда, үзбекистон халқ артисти Асрор Жўрға ижодига бир назар», «Ўзбек милий қўйирчук театр саньтандар ижод қылаётгандан нағойиши бўлди. Айниска, Үзбекистон

— **Муғарби тарбиянинг «Алломис» (мулалиф - Ж.Махмуд, режиссер - Ш.Юсупов) спектаклига берилди. Самарқандада виолеттага тарбиянинг «Қўйирчоқсоз» тарбиянинг «Қўйирчоқсозлар томошаси»(мулалиф - И.Жуманов, режиссер - Ш.Усмонова) ҳамда «Се-**

— Саволингиз менга төлемениденинг «Синфдош» күрсатувини эслатди. Ўша күрсатувда пойтагтада 20-мактаб-нинг ижори синф үкүвчилари театрга түшгандан күра концерт, дискотека, турли шоуларни ағзал қўшишларини айтишиди. Мен шу күрсатувдан сүнг 20-мактаба бориб, ўша синф үкүвчилари билан урашдым. Уларга насиҳат ҳам қўимадим, тавна ҳам. Фақат ҳаммалариниң төлеменидема бўлладиган премьера тақлиф киради. Айттилган кун болаларнинг ҳаммаси келди. Спектаклдан хурсанд бўлиб қўяттиши. Шундандан сүнг мен болалар билан нюхоятда самимий бўлиш кераклигини яна бир чор чукур кисилдим. Шуниси аниқи, театр билан дўст бўлган одамдан

мумкин. Болалар театрининг ўз автобуси бўлса яна ҳам яхши. Очиги, бундай орузларим кўп...

— **Устоzlарнинг, ҳамкасларнинг изоди сизга кўпроқ мақул?**

— Фаолитимнинг аввал бошиданон мушкуш санъаткор Наби Рахимовдан ибрат ва сабок олганман. Амин Турдиев, Тўлкин Тохиров ижорларига хавас қўлганман. Ёдгор Сайдиев(айникса), Асадбеки койилларига ўйнагандан сүнг, Эркин Комилов, Пўлат Сайдикосимов ижордан заъв оламан. Үзимизнинг Манзурда аяга (жойлари жаннатда бўлсиз) ҳамишига бўланд бўлган. Айниска, рафиқам Гулчехра ҳавасини келди. Баравар ишлаймиз, машк килимас, лекин у образининг кераклийнин нюхатида топа олади. Оллоҳ ато астана иштебоди бор. Яна жудаям, юшмок табиатли, болакон, куюнчак аёл. Шу куюнчаклиги саҳнада хам сезилиди.

— **Томошабинлар орасида кўп бўласиз. Улар билан мулоқотлар киласиз. Бугунги тўйларимиз, ҳўшиклиримиз ҳақида ҳам фикрнинг биласи бўладими?**

— Албаттар, тўйларимиз санъаткорларисиз ўтмайди. Санъаткор саҳнада қандай сидидилан ижод қўлса, тўйда ҳам шундай ҳаёт ҳаммалар келиши керак, деб ўйлайман. Афусски, бъязилар тўйни факат топиши манбаи, деб бўлишида. Айниска, тўйларни олиб борувчи ёшлар сўзларига, шеърлар матнига, ҳикояга ривоятларга ёттиборлорик бўлишица, ёмон бўлмасди. Гапириши биламан, деб тигла әркаберавири ободдан эмас. Ҳалқимизда «Ўйнаб гапирсанг ҳам, ўйлаб гапир», деб беҳиз айтмаган.

Қўшиқка келсан, санъатнинг бу турини ким севмайди дейсиз. Санъалаштираштирга спектакларимизни ҳам кўпчилигига кўшиклир бор. «Кўргон ўлам», «Адашганим», «Боламга ўшадиги овозин сейни» каби ҳўшиклирни жон-дилим билан тинглайман. Хонадарлардан Гуломжон Ёкубов, Ўлдуз Усмонова, Муҳиддин Коликов, Илхомжон Фармонов, Баҳодир Мажонов ҳўшиклирни яхши кўраман.

Хозир ёш-ёш ҳўшиклир, уларнинг гурухлари ҳам кўпайиб кетган. Бирок ҳаммасининг ҳам сависи кўнгилдагидек, деб бўлмайди. Афусски, ҳўшиклини гашлайдиган «қўшиқ» ҳам, «қўшиқ» ҳам кўпаймайди.

— **Бир пайтлар Гулчехра ора иковинингизни Ҳамза театрида ишлашга таклиф килишига экан. Лекин сизлар болалар театрида ишлаб колдингизлар...**

— Бундан хафа эмасмиз. Театрда ўзимизга бураша обўризмиз, ўрнишиб бор. Бугун нигмага эришган бўлсан, шу театр, унинг ижодий мухити, айнанларни туфайли эришидик. Бунинг учун Ыш томошабинлар театридан миннатдорман. Санъаткор учун энг мухими, унинг қайси театра ишлешши эмас, қандай образ яратга олишидади. Биз яхши, эсда коллари образлар яратга олсан - шунинг ўзи баҳт.

Гулчехра УМАРОВА сұхбатлашди

Лутфулла САЪДУЛЛАЕВ:

РАФИҚАМГА ҲАВАСИМ КЕЛАДИ...

ёмонлик ҳаммади. Машхур актёrimiz Turgun Azzov бир куни шундай деганди: «Агар биз кетталар театри томошабинларисиз колмаслигини истасак, болалар театларига жиддий ётберишимиз керак». Ҳақиқатан ҳам, ота-оналар фазарздинни болалигидан санъатга меҳрил килиб тарбияларни фойдаланда ҳамоли. Театрларинг ўзи ҳам томошабинни жалб этиш йўлларини излашни керак. Аввало, болалар театларни замонавий талабларга жавоб беришни лозим. Бора театранда ўзини ҳаммади талабларга асосида ривожлигидан.

«Бисот», «Жазо» киссаларидан ёвзлик, ёзгулик, инсон кадр-киммитисиз масалаларига келиши керак. «Дараҳт тагидаги одам», «Бағриғ» асарларидан ёзувчи инсон руҳияти, ички дүнёси, кечинмаларини ёрқинр очишига келиши киради.

«Бисот», «Жазо» киссаларидан ёвзлик, ёзгулик, инсон кадр-киммитисиз масалаларига келиши керак. «Дараҳт тагидаги одам», «Бағриғ» асарларидан ёзувчи инсон руҳияти, ички дүнёси, кечинмаларини ёрқинр очишига келиши киради.

Адабиинг барча асарларига хос умумий мавзулар ва яхши оларни санъаткорларни тақдирлайди. Адабиинг барча асарларига хос умумий мавзулар ва яхши оларни санъаткорларни тақдирлайди.

Адабиинг барча асарларига хос умумий мавзулар ва яхши оларни санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов Нурининг ишларини санъаткорларни тақдирлайди. Айниска, Ҳамза ишларини санъаткорларни тақдирлайди.

Газетамизнинг ўтган санъатардан бирор Норматов

Саъдулла ҲАКИМ

ЭЙ, ОҚШОМ ҚҮЁШИ, ДИЛБАРИМ АЁЛ

ЭЙ, КҮНГИЛ

Нописанд босма хазон япрогини,
Бошиң узра эсле соя чоғини.

Тангри ҳукмига азал бир чора йўк,
Бандаси билмас келиб-кетмоғини.

Истаса бергай шифо беромига,
Дард бериб соглай синовга согини.

Умр ўтар дарё каби қалқиб оқиб,
Айлагил тақдир насиб қирғонини.

Раббано қодир ўзи, ғоғир ўзи,
Ҳар нафас тортиб турар қармоғини.

Бок, күшни қон этиб ҳар рўзи шом
На учун кўз-кўз этар ўргонини?

Билмаса мөъёрини офтоб ҳам
Қувратар боғи чаман ҳар ёғини.

Эй кўнгил, бўл ҳодисот ибрат сенга,
Эл аро фасона сиз келмоғини.

Олмок эрсанг, бир гарби кўнглини ол,
Айро этсанг, айро эт дил доғини.

Саъди Оллога етар қирмоғи ҳам,
Ери жонга тухфа кил қаймоғини.

Шон деса, йўл олди деб Тошканни айт,
Шаън деса, кўрсат Нурота тоғини!

АЁЛЛАР

Етти нарса суюк этар аёлни,
Биринчиси — кора рангинг хўбилиги:

Кора сочу, кора қошу кора кўз,

Яна соз тим кора бўлса киприги.

Етти нарса суюк этар аёлни,
Иккинчиси — оқ ранг ўйғуноқ бўлса:

Сутдек бадан, садафек тиш, поч чехра,

Яна яхши кўз оқи ҳам оқ бўлса.

Етти нарса суюк этар аёлни,
Учинчиси — кирмизи ранг жилоси:

Лаб олича, юз атиргул, тил кирмиз,

Яна кирмиз бўлса яхши либоси.

Етти нарса суюк этар аёлни,
Тўртингчиси — ушбулари эн бўлсин:

Пешонаси, кўзи, юзи, сийнаси,

Яна феъли, табиати кенг бўлсин.

Етти нарса суюк этар аёлни,
Бешинчиси — кичкиналиқ қаъдаси:

Оғзи, оёқ-кўли ҳамда қўргаги,

Яна яхши майдада бўлса қадами.

Етти нарса суюк этар аёлни,
Олтинчиси — бўлсин тоза, поқдомон.

Дили, қўли, яна рўзғор тутуми,

Этагига ит тегмасин ҳеч қачон.

Етти нарса суюк этар аёлни,
Еттинчиси — ширин бўлсин шубҳасиз:

Дудгою тили, тортган таоми,

Яна нозу гамзасию ишваси.

ХХХ

Сочларингдек, ёр,
дунё соч кўрмаган,
Шабогун бу, шабогун бу, шабогун.
Кун — кўзинг кизганиб
чирамб ўраган

Каро тун бу, қаро тун бу, қаро тун.

Кошларинг — тун лашкари
акраболар
Пойлаб ётар, баландадир макони.
Били олмок бўлар,
айлаб имолар
Ошикларинг дилидаги маънони.

Кўзинг очсанг,
килич сермаб турар шай,
Тун қавмидан пайон отлиғ ботирлар.
Уйқунгда ҳам
кўзларингни кўриклий,
Бир-бираға занжир солиб ётурлар.

Неки гўзал, неки ёргу,
во ажаб,
Сипоҳ тортиб кўриклар тун лашкари.
Ой чиккандা
сен ёдимга тушасан,
Кўзлари кун, сочлари тун, дилбарим...

АВАДИЙ САВОЛ

Бу сирли ҳаётнинг моҳияти не

Азал жавобидан саволи кўпроқ.

Қазо вақти етгач, яхши-ёмонни

Бирдек бошга баланд кутарар тупрок.

КИСМАТ

Вахий — азиз зотларга қисмат,

Зеро, элда жўн бир пайтом бор:

Ҳар пайғамбар эмас Мұхаммад,

Ҳар Мұхаммад эмас пайғамбар!

ОҚШОМ ҚҮЁШИ

Ўзингсан ўзингта муносиб қиёс,

Эй, оқшом қўёши, дилбарам аёл.

Кундуз губоридан тезроқ эт халос,

Танимни музлатди жазира аёс!

МУРАББАЛЬ

Отанг — ёмғир, онанг — гулбоғ,

Ёмғир ёғар гулбоғ аро.

Онанг — гулбоғ, ўзинг — гулсан,

Гулбоғ аро гулсан сара.

ТУҒИЛИШ

Тоғдай қоматни ҳам чўқтирар ваҳм,

Килични ўроқдек эгар хавотир.

Халқим деб жон берган кимсалар — шахид

Мардинг ўлимидан туғилар ботир!

ТАФАККУР

Текислаб тогу тош тепа-тубанни,

Тўшакдек ташлади тақдир тумани.

Тайлар тентиди, тинди, толиқди,
Тафаккур топди тўғри тўрт томонни.

КУВОНЧ ҚУШИ

Чечак яшнаб турса, чаман саломат,

Юрак яйраб турса, бадан саломат.

Кувонч қуши кўнгар сокин кўнгилга,

Кулгу янграб турса, Ватан саломат!

ИНТИКОМ

— Ул ёр интикомига борми экан бир чора,

Бул наввари сўққабош на айласин,

бечора?

— Борсин дарвозасига от ўйнатиб,

уреб бош,

Хайдаса қайтиб кирсин,

тилизлаб тўкканача ёш!

КЎНГИЛ ЮЗИ

Кўнгил юзин кўз ичидан ахтаринг,

Кўклим изин куз ичидан ахтаринг.

Сўздан либос киймиш, истиробдан тож,

Саъдуллони сўз ичидан ахтаринг.

Алишер Навоий асрларида бир қанча ҳикоятлар,
ривоятлар ва нақлар мавжуд. Ҳикоятлар орасидан шундайлари ҳам борки, муаллиф уларда услуга тақосига кўра ёки бошқа бир мулоҳазалар билан ҳикоят қархамони номини атамайди. Бундай ҳолни Навоийнгайро мактубларидан ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлаш азизи чончига мазлумлар берини мумкин. Лекин ҳамма вакт ҳам буннинг иложи бўлавермайди. Шунга қарамай биз «Насоим ул-муҳаббат» китобида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Алишер Навоий асрларида бир қанча ҳикоятлар, ривоятлар ва нақлар мавжуд. Ҳикоятлар орасидан шундайлари ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлаш азизи чончига мазлумлар берини мумкин. Лекин ҳамма вакт ҳам буннинг иложи бўлавермайди. Шунга қарамай биз «Насоим ул-муҳаббат» китобида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Иккичи ҳикоятдаги «азиз» ҳам худди ўша қоюридаги ҳикоятда таърифланган шахс эканлиги мазлумларидан шундайлари ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлаш азизи чончига мазлумлар берини мумкин. Лекин ҳамма вакт ҳам буннинг иложи бўлавермайди. Шунга қарамай биз «Насоим ул-муҳаббат» китобида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Иккичи ҳикоятдаги «азиз» ҳам худди ўша қоюридаги ҳикоятда таърифланган шахс эканлиги мазлумларидан шундайлари ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Иккичи ҳикоятдаги «азиз» ҳам худди ўша қоюридаги ҳикоятда таърифланган шахс эканлиги мазлумларидан шундайлари ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлаш азизи чончига мазлумлар берини мумкин. Лекин ҳамма вакт ҳам буннинг иложи бўлавермайди. Шунга қарамай биз «Насоим ул-муҳаббат» китобида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Иккичи ҳикоятдаги «азиз» ҳам худди ўша қоюридаги ҳикоятда таърифланган шахс эканлиги мазлумларидан шундайлари ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлаш азизи чончига мазлумлар берини мумкин. Лекин ҳамма вакт ҳам буннинг иложи бўлавермайди. Шунга қарамай биз «Насоим ул-муҳаббат» китобида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Иккичи ҳикоятдаги «азиз» ҳам худди ўша қоюридаги ҳикоятда таърифланган шахс эканлиги мазлумларидан шундайлари ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлаш азизи чончига мазлумлар берини мумкин. Лекин ҳамма вакт ҳам буннинг иложи бўлавермайди. Шунга қарамай биз «Насоим ул-муҳаббат» китобида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Иккичи ҳикоятдаги «азиз» ҳам худди ўша қоюридаги ҳикоятда таърифланган шахс эканлиги мазлумларидан шундайлари ҳам кўриш мумкин. Ана шундай ҳаттларда Навоий бэзни шахларнинг исмини кельтирай «Фалоне» ёки «Хожа Фалон» сўзларини ишлаб ошилди. Бунга ўхшаш ўрнларда гап кин ҳақида кетаётганинг аниқлаш азизи чончига мазлумлар берини мумкин. Лекин ҳамма вакт ҳам буннинг иложи бўлавермайди. Шунга қарамай биз «Насоим ул-муҳаббат» китобида кетаётганинг аниқлашга мувоффақ бўлдик.

Иккичи ҳикоятдаги «азиз» ҳам худди ўша

